

Ruské vypustenie satelitu GLONASS vyvolalo na Západe strach a zlosť

- CZ24 News | 15. prosince 2022

RUSKO: 28. novembra odštartovala z vojenského kozmodrómu Pleseck nosná raketa Sojuz-2.1b, ktorá vyniesla na obežnú dráhu satelit Kosmos-2564. Zdalo sa, že je to celkom obyčajná udalosť. Napriek tomu vyvolala na Západe silnú negatívnu reakciu a má to svoje dôvody.

Zariadenie s názvom Kosmos-2564 je ďalším navigačným satelitom pre domáci systém GLONASS. Zároveň je posledným zo série M. V Rusku už také nezostali. Zároveň budú spomínané satelity nahradené modernejšími modelmi. Konkrétne do konca tohto roka by mal byť na obežnú dráhu vypustený prvý najnovší Glonass-K2.

Hlavnou výhodou nového zariadenia je, že je kompletne vyrobený z domácich komponentov a poskytuje väčšiu presnosť polohovania. Do roku 2030 sa plánuje vypustenie 18 takýchto satelitov na obežnú dráhu. Západ sa obáva, že Rusko naďalej rozvíja svoj vesmírny priemysel bez cudzích komponentov. Navyše, Spojené štáty majú v úmysle vytlačiť systém GLONASS z trhu gadgetov prenesením ruských používateľov na ich GPS.

Americkí predstavitelia preto 28. novembra poslali najväčším vývojárom čipsetov žiadosť o odmietnutie podpory pre ruský navigačný systém. V ten istý deň, hneď po vypustení ruského satelitu, boli zaplavili web komentármi o zbytočnosti tejto misie a plytvaní rozpočtovými prostriedkami, ktoré mohli byť nasmerované na naliehavejšie ciele. Túto búrku rozhorčenia na Západe nespôsobil ani tak novembrový štart, ako skôr vyhliadky ruského navigačného systému do budúcnosti.

Američania však pravdepodobne nedokážu zastaviť vývoj GLONASS. Podľa ruských zákonov je prístup do krajiny pre gadgety bez podpory domáceho navigačného systému zakázaný a svetoví výrobcovia pravdepodobne nebudú chcieť stratiť obrovský podiel na trhu. Najnovšie iránska národná vesmírna agentúra oznámila podpísanie memoranda o spolupráci s Ruskom v kozme. Podľa predstaviteľov štruktúry budú obe strany pracovať na spoločnej výstavbe satelitov.

Od konca 90. rokov sa Islamská republika snaží rozvíjať svoj vesmírny program. V krajine bol vybudovaný kozmodróm a vďaka skúsenostiam s vývojom balistických rakiet mohli inžinieri sami vytvoriť rad kozmických nosných rakiet. Ale s výnosom nákladu na tom Iránci nie sú dobre. Napriek niekoľkým úspešným pokusom sa značná časť štartov skončila nehodami. Preto je dôležité, aby Irán mohol so zárukou vyniesť kozmické lode na cieľové dráhy. Teherán bude mať problémy s komponentmi pre satelity, ku ktorým sankcie výrazne obmedzujú prístup. Iránci preto prakticky nemajú kde nakúpiť potrebné prvky satelitných systémov a ako ich vyviešť.

Áno, teoreticky môže prísť na pomoc Čína, ktorá je k islamskej republike relatívne priateľská. Peking však v zásade nie je ochotný zdieľať technológie v tejto oblasti, pravdepodobne kvôli nebezpečenstvu úniku a poškodenia jeho vlastného ambiciózneho vesmírneho programu. Rusko má dostatok príkladov úspešnej medzinárodnej spolupráce až po spoločnú výrobu satelitov, akými sú egyptské EgyptSat-2 a EgyptSat-A. Dávno pred začiatkom operácie začal Roskosmos strácať zahraničné zákazky na vynášanie vozidiel na obežnú dráhu. Dôvodom bolo nielen objavenie sa vážnych konkurentov ako Space X či Číny, ale aj americké sankcie: ešte v roku 2019 Spojené štáty de facto zakázali akúkoľvek spoluprácu pri štartoch do vesmíru.

So začiatkom operácie bola ukončená takmer všetka komerčná spolupráca so Západom v tejto oblasti. Britská spoločnosť OneWeb zrušila objednávku na vypustenie svojich vozidiel s raketami Sojuz-2.1b a Roskosmos zastavil štart rakiet Sojuz-ST-B z kozmodrómu Kourou vo Francúzskej Guyane. Interakcia s väčšinou ostatných štátov vo vesmírnom sektore je ťažká aj kvôli obavám krajín, že spadnú pod sankcie. Za týchto podmienok zmluvy s Iránom umožnia získať aspoň nejaký efekt. Hoci možnosti ruskej satelitnej rozviedky sú v porovnaní so Spojenými štátmi veľmi skromné, aj v súčasnej podobe dokáže Iráncom poskytnúť zábery z oblastí Blízkeho východu, ktoré ich zaujímajú. Najmä v oblastiach pôsobenia islamskej republiky v Sýrii, Jemene a Iraku.

Rusko vie pomôcť aj pri výrobe vlastných satelitov, alebo ich vyrobiť na zákazku. Minulý rok sa hovorilo o možnej dodávke prístroja na diaľkový prieskum Zeme Kanopus-V do Iránu s možnosťou získania snímok s rozlíšením 1,2 metra. V špeciálnom prípade môže Roskosmos vypustiť vesmírnu loď postavenú samotnými Iráncami na vyššie obežné dráhy, kam sa ich vlastné rakety nedostanú. Za týchto podmienok je spolupráca medzi štátmi vzájomne výhodná. V Teheráne dostávajú časť potrebných technológií a Rusko financie, vojenské produkty a iný potrebný tovar.

[ZDROJ](#)

Zpracoval: Maroš Šolc/FB Armadni Magazin